Preguntes freqüents en relació a la tramitació dels procediments administratius i la suspensió de termes i terminis derivats de la disposició addicional tercera del Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel que es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel covid-19.

1) La suspensió de termes i terminis afecta a tots els procediments administratius?

La suspensió afecta, amb caràcter general, a tots els procediments administratius, a excepció de determinats procediments.

2) La suspensió de termes i terminis requereix d'alguna actuació administrativa?

No. Es tracta d'una suspensió ex lege, que no requereix cap tràmit addicional perquè desplegui la seva eficàcia, sense necessitat de cap altra desplegament normatiu, ni cap declaració de voluntat complementària.

3) La suspensió de termes i terminis implica la suspensió del procediment?

No. La suspensió de termes i terminis administratius no comporta que s'hagi de suspendre el procediment en la seva totalitat atès que es poden seguir desenvolupant aquells tràmits interns (redacció de plecs administratius, redacció d'informes pels serveis jurídics interns o pels serveis tècnics, etc..) que no comportin o obliguin a efectuar actuacions a l'interessat o a un tercer o l'obertura d'un nou termini. Llevat d'aquests supòsits, l'obligació d'impuls del procediment administratiu que correspon als seus instructors i que estableix l'art. 71 de la LPA segueix vigent.

Això comporta que totes aquelles actuacions administratives que no es contraposin o perjudiquin la finalitat de l'estat d'alarma (que no es altra que la protecció de la salut i la seguretat dels ciutadans i la lluita contra la pandèmia) es poden dur a terme i sempre que, òbviament, les disponibilitats de personal derivada de les limitacions de la declaració de l'estat d'alarma ho permetin.

4) Quins terminis resten suspesos?

Resten suspesos els terminis a complimentar pels interessats, els terminis (emissió d'informes per exemple) que han de complimentar d'altres Administracions diferents a l'Administració instructora o els terminis a complimentar per la pròpia Administració instructora, com per exemple la formulació d'una proposta de resolució sempre i quan està subjecta a termini.

5) Quins procediments o tràmits poden continuar per imperatiu legal?

Hi ha determinats procediments la tramitació dels quals pot continuar, per imperatiu legal. En concret, es poden esmentar:

a) Procediments administratius en els àmbits d'afiliació, liquidació i cotització de la Seguretat Social (Disposició Addicional Tercera, apartat 5è, segons la redacció

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47

donada pel Reial decret 465/2020, de17 de març, de modificació del Reial decret 463/2020, de 14 de març)

b) Terminis tributaris sotmesos a normativa especial (duanes, per exemple - Disposició Addicional Tercera, apartat 6è, segons la redacció donada pel Reial decret 465/2020, de17 de març, de modificació del Reial decret 463/2020, de 14 de març).
c) Terminis per a la presentació de liquidacions i autoliquidacions tributàries. (Disposició Addicional Tercera, apartat 6è, segons la redacció donada pel Reial decret 465/2020, de17 de març, de modificació del Reial decret 463/2020, de 14 de març). No obstant això, en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, l'article 14 del Decret llei 7/2020 ha suspès la presentació d'autoliquidacions i el pagament dels tributs propis de la Generalitat de Catalunya i els tributs cedits mentre es mantingui l'estat d'alarma.
d) Terminis administratius previstos en el Reial decret-llei 8/2020, de 17 de març de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID- 19.

6) Quins procediments poden continuar sempre que es justifiqui?

Són tres els supòsits que permeten continuar el procediments: a) aquells que vinguin estretament vinculats als fets justificatius de l'estat d'alarma, b) els que siguin indispensables per a la protecció de l'interès general i c) els indispensables per al funcionament bàsic dels serveis.

7) Què cal fer en aquests supòsits?

En aquests tres supòsits, cal acordar motivadament i de manera expressa la continuació del procediment.

8) Quins procediments es consideren vinculats a l'estat d'alarma?

D'acord amb l'exposició de motius del Reial Decret 463/2020, tots aquells adreçats a protegir la salut i la seguretat dels ciutadans, contenir la progressió de la malaltia i reforçar el sistema de salut pública. S'ha de donar una vinculació estricta entre l'objecte del procediment i les finalitats per les quals s'ha declarat l'estat d'alarma, es a dir, l'epidèmia del COVID-19, la qual cosa no permet interpretacions extensives.

9) Quins procediments es pot considerar que afecten l'interès general?

El concepte d'interès general és un concepte jurídic indeterminat que requereix la seva justificació en el cas en concret. Aquesta justificació ha de ser expressa i respondre, en principi, a l'interès de la ciutadania o dels interessats en què el procediment continuï. Aquesta mateixa justificació permetria endegar-ne nous procediments, com convocatòries de subvencions, si així es justifica.

Pel que fa a la continuació interna del procediment, atenent a la implementació del teletreball, es podria justificar igualment com d'interès general l'obligació d'impuls d'ofici del procediment per part de l'Administració, o la celeritat en la continuació del procediment. No obstant això, en els casos en què existeixi exclusivament una justificació interna o organitzativa, no es poden generar tràmits envers els interessats i, menys encara, dictar resolucions finalitzadores del procediment.

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47

10) Què s'entén per funcionament bàsic dels serveis?

El concepte "funcionament bàsic dels serveis" no és equiparable a "funcionament dels serveis bàsics". Ara bé cal tenir en compte que en l'exposició de motius del Reial Decret 465/2020 es diu que les modificacions introduïdes en el Reial Decret 463/2020 van adreçades "a reforçar la protecció de la salut pública i assegurar el funcionament dels serveis públics essencials" amb la qual cosa cal entendre que aquests "serveis bàsics" es refereixen als "serveis públics essencials". Per a la definició de que cal entendre per un servei públic essencial podem recórrer, a efectes merament interpretatius, al què determina l'article 2, apartat a) de la Llei 8/2011, de 28 d'abril per la qual s'estableixen mesures per a la protecció de les infraestructures crítiques que els defineix com *"el servicio necesario para el mantenimiento de las funciones sociales básicas, la salud, la seguridad, el bienestar social y económico de los ciudadanos, o el eficaz funcionamiento de las Instituciones del Estado y las Administraciones Públicas"*

11) Hi ha altres supòsits en què es pot continuar el procediment?

Sí, a l'empara de l'apartat 3 de la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, quan es tracti d'evitar perjudicis greus en els drets i interessos dels interessats en el procediment.

Caldrà una resolució motivada que així ho acordi, d'ofici o a petició de l'interessat, i, en el cas que es faci d'ofici, caldrà la conformitat de l'interessat. En aquests casos, es podran acordar les mesures d'instrucció o d'ordenació estrictament necessàries per evitar els perjudicis greus, o la no suspensió del termini.

A títol d'exemple, els perjudicis seran greus quan :

- Afectin prestacions econòmiques o socials de caràcter vital adreçades a col·lectius amb risc d'exclusió social.

- Comportin perjudicis econòmiques de gran envergadura

12) És suficient amb la conformitat o petició de l'interessat?

No. En el cas que hi hagi una pluralitat d'interessats, caldrà la conformitat de tots.

A més, tot i que hi hagi petició o conformitat de l'interessat, l'Administració instructora haurà de valorar, per a complimentar el termini:

a) Si l'aixecament de la suspensió del termini por vulnerar o afectar de qualsevol manera les finalitats i objectius pretesos amb la declaració de l'estat d'alarma o pot ser, en general, perjudicial per a la lluita contra la pandèmia.

b) Si l'aixecament de la suspensió afecta els drets o interessos de terceres persones que no han donat la conformitat, amb la qual cosa i en ares del principi del tractament igualitari i equitatiu de tots els ciutadans la suspensió no es podrà aixecar.

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47

No podem oblidar que la suspensió dels terminis pretén també garantir la seguretat jurídica dels ciutadans interessats en un procediment administratiu i que la norma general és, precisament la suspensió.

13) Els procediments d'elaboració de disposicions de caràcter general resten suspesos?

En sentit estricte, la STC 55/2018 dictada en el recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de la Generalitat en relació amb un seguit de preceptes de la Llei 39/2015 té declarat que la iniciativa legislativa correspon als governs autonòmics, no a llurs administracions, i que l'exercici d'aquesta prerrogativa s'insereix en l'àmbit de les relacions dels governs amb les cambres parlamentàries, essent que el procediment d'elaboració i aprovació dels projectes de llei és la via que permet als governs autonòmics participar en la funció legislativa i que l'elaboració dels avantprojectes de llei queda totalment al marge de l'article les competències que l'article 149.1.18 CE reserva a l'Estat. D'entre aquestes, la sentència indica que l'elaboració de normes reglamentàries s'emmarca en el règim jurídic de les administracions públiques, subjecta a les bases que estableixi l'Estat, i fora, per tant, de l'àmbit del procediment administratiu comú.

No obstant això, tampoc seria convenient obviar la finalitat de no perjudicar els drets i interessos de la ciutadania, present en moltes de les determinacions del Reial decret 463/2020. Per això, per un principi de prudència, caldria valorar la possibilitat de no portar a terme els tràmits de participació externa (consulta pública prèvia, informació pública, audiència) que el procediment preveu, valoració que podria ser casuística i no general. En aquest sentit, cal tenir en compte que el conjunt de la ciutadania no té elements per distingir la naturalesa d'uns i altres procediments i pot tenir la confiança legítima que els terminis de tota actuació administrativa estan suspesos. No suspendre aquests concrets terminis de tràmits participatius podria arribar a comprometre la seva finalitat.

14) Es suspèn el dret dels ciutadans a formular peticions o demanar l'inici d'un procediment administratiu?

No. En aquests casos, sempre que sigui possible, caldria acusar rebuda de la petició o sol·licitud, i comunicar a l'interessat que el procediment està afectat per la suspensió de termes i terminis.

15) Es poden tramitar i resoldre sol·licituds d'accés a la informació (SAIPs)?

Tal com preveu l'article 12 del Decret Llei 7/2020, la ciutadania pot seguir formulant SAIPs, si bé únicament de forma telemàtica. Un cop aquella Saip té entrada el termini d'un mes de que disposa l'Administració per resoldre-la (article 33 LTAIPBG) queda suspès *ex lege* per aplicació de la Disposició Addicional 3 del Reial decret 463/2020. Qualsevol altre termini regulat al títol III de la LTAIPBG (a tall d'exemple, el termini de trenta dies per a subministrar la informació previst a l'article 36 de la Llei) s'ha d'entendre suspès de forma automàtica; tot això, evidentment, sens perjudici de que –segons cada unitat d'informació de cada Departament- es puguin tramitar i resoldre sol·licituds.

16) La suspensió del procediment afecta a la tramitació electrònica?

Sí. La tramitació electrònica no és un procediment específic sinó un canal per relacionar-se amb l'interessat en la tramitació dels procediments administratius, el qual es troba sotmès a les mateixes limitacions que deriven de la Disposició Addicional 3 del Reial decret 463/2020. Això sense perjudici de què és un canal d'ús cada vegada més habitual i en alguns supòsits obligatori (art. 14.2 i 3 de la Llei 39/2015) i que, justament, com a conseqüència de les mesures derivades de l'estat d'alarma, s'ha convertit en el canal que utilitza de manera exclusiva, sempre que sigui possible, per a les relacions juridicoadministratives.

17) Què s'ha de fer amb els escrits o peticions genèriques que es presentin a la seu electrònica?

Sense perjudici de tenir per presentada la documentació, per raons de seguretat jurídica, seria convenient informar a l'interessat que el termini de resolució resta suspès.

18) Es suspèn l'actuació administrativa automatitzada?

Atès que el procediment es tramita de manera gairebé instantània, en la mesura de què no es generen terminis, no procediria la suspensió de terminis de la DA 3 del RD 463/2020. Tanmateix quan de l'aplicació de l'actuació automatitzada resulti necessari que l'interessat esmeni algun document o requisit, en aquest cas, si bé el sistema generarà automàticament un requeriment, cal entendre que a partir d'aquell moment resta automàticament suspès el termini per donar-ne compliment.

19) Resten suspeses les comunicacions i declaracions responsables?

No. En el cas de les comunicacions i declaracions responsables, els interessats estan habilitats per llei per exercir l'activitat un cop han presentat la respectiva comunicació o declaració responsable. No obstant això, de la mateixa manera que els terminis es troben suspesos, tampoc corren els terminis de prescripció i caducitat, com indica la DA 4 del RD 463/2020. En aquest sentit cal considerar que el termini per iniciar el procediment d'esmena de l'art. 7.2 de la Llei 16/2015, de 21 de juliol, de simplificació de l'activitat administrativa de l'Administració de la Generalitat i dels governs locals de Catalunya i d'impuls de l'activitat econòmica també resta suspès, sense perjudici, com ja hem dit, de la facultat de l'Administració d'efectuar el requeriment i suspendre immediatament el seu compliment.

20) Els terminis de notificació resten suspesos?

La suspensió de terminis administratius també afecta als terminis associats a la pràctica de notificacions, a excepció dels procediments no afectats per la suspensió, als quals es refereixen els apartats 3 a 6 de la DA 3, els quals s'han de notificar ordinàriament, sempre que sigui possible. Fora d'aquests darrers supòsits, el termini de 10 dies per practicar la notificació resta suspès durant la vigència de l'estat d'alarma, i es reprendrà un cop aquest perdi vigència.

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47

21) Què passa amb les notificacions presencials?

En el cas que les notificacions presencials no es puguin practicar, aquestes s'hauran de practicar una vegada finalitzi l'estat d'alarma, i sempre que l'interessat no hagi accedit prèviament i voluntàriament a la notificació electrònica, si no és un subjecte obligat a ser notificat electrònicament.

22) Es poden practicar notificacions electròniques?

Sí, però exclusivament en relació amb els procediments la resolució dels quals no es troba suspesa o s'hagi acordat la seva continuació.

23) Què passa amb la posada a disposició de les notificacions electròniques prèvies a la declaració de l'estat d'alarma?

El termini de 10 dies naturals per entendre-la rebutjada es troba suspès. Una vegada finalitzi aquests, s'haurà de completar el termini; si bé es pot valorar ampliar el termini per 10 dies més, o donar, amb caràcter general, 10 dies naturals més a totes les posades a disposició practicades.

24) Què passa si l'interessat accedeix a la notificació electrònica mentre es manté la suspensió?

Cal entendre que la notificació desplega els seus efectes, però seria recomanable advertir a la persona interessada mitjançant un *banner* informatiu que resta suspès, bé el termini per interposar recurs, en el cas que es tracti de la resolució definitiva del procediment, bé el termini del tràmit que la notificació tingués per objecte posar en marxa. Aquest *banner* no seria necessari si el peu de recurs està adaptat a la suspensió de termes i terminis.

25) Què passa amb els subjectes no obligats a rebre notificacions electròniques?

Cal recordar que la LPA permet la notificació presencial per part d'empleat públic per garantir l'eficàcia de la resolució (art. 41.1.b), el que seria exclusivament aplicable a aquells supòsits d'imperiosa urgència en la notificació.

D'igual manera, si a l'empara de l'article 42 de la LPA, l'interessat accedeix voluntàriament a la notificació electrònica, aquesta desplegarà els seus efectes.

26) Els procediments d'execució forçosa d'actes administratius resten suspesos?

L'interessat pot complir voluntàriament l'acte administratiu. No obstant això, si el compliment voluntari necessita de l'auxili de l'actuació de l'Administració i aquest fet comporta l'obertura d'un termini administratiu (emissió d'informes, audiències a terceres persones afectades, etc..-) en aplicació de la Disposició Addicional Tercera del Reial decret 463/2020, el tràmit no es podrà dur a terme.

En cas d'execució forçosa per part de l'Administració, els terminis han de restar suspesos en les mateixes condicions que els procediments declaratius.

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47

27) Què passa quan perd vigència l'estat d'alarma?

D'una interpretació integradora del que diu l'apartat 1r de la Disposició Addicional 3ª amb el que estableix la Disposició Addicional 4ª (suspensió de terminis de caducitat i prescripció) els termes i terminis resten suspesos i per tant, es reprendrà el seu còmput pel termini que resti pendent quan s'aixequi la declaració d'estat d'alarma.

28) Què passa amb els recursos el termini d'interposició dels quals no havia acabat quan es va declarar l'estat d'alarma?

La Disposició Addicional vuitena del Reial decret llei 11/2020 ha previst l'ampliació del termini per recórrer en qualsevol procediment del que puguin derivar-se efectes desfavorables o de gravamen vers l'interessat. En aquests casos, el termini legalment establert per recórrer es reinicia o torna a començar, a partir del dia següent a la finalització de l'estat d'alarma.

Els actes desfavorables o de gravamen per a l'interessat són aquells que, en la mesura de què els són perjudicials, són el pressupost intrínsecament necessari per a la seva impugnació.

29) Quin és el termini per recórrer els actes que es notifiquin en els procediments en els que s'acordi justificadament la seva continuació, perquè es troben estretament vinculats als fets justificatius de l'estat d'alarma, són indispensables per a la protecció de l'interès general o per al funcionament bàsic dels serveis?

El termini per interposar recursos o accionar és un termini de caducitat que es troba suspès per la disposició addicional 4 del Reial decret 463/2020, suspensió del termini per recórrer que és aplicable als actes que es dictin i notifiquin durant la vigència de l'estat d'alarma. Aquest extrem s'hauria de fer constar en el peu de recurs corresponent, i el termini s'iniciarà a partir del dia següent de l'aixecament de l'estat d'alarma.

Això no exclou la possibilitat que l'interessat interposi recurs amb anterioritat a la pèrdua de vigència de l'estat d'alarma, en aquest cas s'aplicaria el que preveu l'apartat 3 de la disposició addicional tercera, tal com es tracta a la resposta a les preguntes 11 i 12.

C. Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. 93 302 06 24
Fax 93 301 85 47